

Dilara Buket TATAR

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi
Anabilim Dalı Dr. Araştırma Görevlisi

**DOĞA BİLİMLERİNİN
HUKUK FELSEFESİNE ETKİSİ:
MODERN VE POSTMODERN
PARADİGMA EKSENİNDE BİR
DEĞERLENDİRME**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER	IX
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	XIII
KISALTMALAR.....	XV
1. GİRİŞ.....	1
2. MODERN PARADİGMADA BİLİM VE HUKUK: MONİZM, ÜSTÜNLÜK, POZİTİVİZM, BELİRLİLİK VE OTONOMİ.....	9
2.1. Modern Bilim	9
2.1.1. Modern Bilimin Geometrik Yöntem ile Mekanik Felsefeye Sadakati.....	17
2.1.1.1. Öklid'in Penceresinden Geometrik Yöntem	19
2.1.1.2. Mekanik Felsefe	22
2.1.1.2.1. Novum Organum ve Doğaya Galebe Çalan Bilim: Bacon	25
2.1.1.2.2. Kartezyen Koordinat Sistemi ve Kartezyen Felsefe: Descartes	30
2.1.1.2.3. Tanrı "Newton Doğsun" Dedi ve Her Şey Aydınlandı	37
2.1.2. Modern Bilimin Temel Nitelikleri/Varsayımları	44
2.1.2.1. Monizm ve Doğa Bilimlerinin Üstünlüğü	44

2.1.2.2. Pozitivizm, Doğrulanabilirlik ve Determinizm Üçlüsünün Ürünü Olarak Belirlilik	47
2.1.2.3. Otonom Bir Bilim ve Bilim İnsanı Kabulü.....	51
2.2. Modern Bilime Öykünen Hukuk	55
2.2.1. Modern Hukukun Kaynağı Olarak Yeryüzü Cenneti: Modern Devlet	56
2.2.1.1. Vestfalya Söylencesi: Hristiyan Barışı Sağlansın!	62
2.2.1.2. Modern Devletin Gerçek Kökeni: Bodin ve Fransa Pratigi	69
2.2.2. Modern Hukukun Temel Nitelikleri/Varsayımları	75
2.2.2.1. Modern Devletten Miras: Monizm ve Hukuki Üstünlük.....	75
2.2.2.1.1. <i>"Hukuk, Egemen Güç Tarafından Konulan veya Benimsenen ve Egemen Gücün Etkinlik Alanındaki Kişilerin Davranışlarını Düzenleyen Kurallar Bütünüdür"</i> : Bentham.....	78
2.2.2.1.2. <i>"Hukuk, Egemenin Yaptırım Tehdidi İçeren Emridir"</i> : Austin.....	81
2.2.2.2. Monizm İlkesinin Yansımı Olarak Pozitivizm ve Hukuki Belirlilik	84
2.2.2.3. Otonom Hukuk ve Yargıcı Varsayıımı: Kelsen'in Saf Hukuk Kuramı	89
2.2.2.4. Hukuki Bilgiye Ulaşmada Yöntem ve Topluma Galebe Çalan Hukuk	94
2.2.2.5. Soyut Bir Kavram Olarak "Birey" in Öne Çıkışı ve Buna Bağlı Gelişen Şekli Hukuki Eşitlik ile Biçimsel Adalet	100
3. POSTMODERN PARADİGMADA BİLİM VE HUKUK: POZİTİVİZM, ÜSTÜNLÜK VE OTONOMİNİN REDDİ, PLURALİZM, BELİRSİZLİK.....	106
3.1. Kuantum Pusunun Ardından Postmodern Bilim.....	106
3.1.1. Terminoloji ve Anlam Sorunsalı: Postmodern Bilim	108

3.1.2. Öklitçi Geometriden Hiperbolik ve Eliptik Geometrilere	111
3.1.3. Mekanik Fiziğe Kuantum İtirazı	115
3.1.4. Modern Bilimin Felsefi Sorgusundan Postmodern Bilimin Doğuşu	128
3.1.4.1. Monizmin ve Bilimin Üstünlüğünün Aşınması....	129
3.1.4.2. Pozitivizm, Doğrulanabilirlik ve Determinizm Eleştiris ile Belirsizliğe Ulaşılması.....	132
3.1.4.3. Bilimin Otonomiyi Kaybediği ve Doğa Üzerindeki Hakimiyetinin Sorgulanması.....	136
3.2. Moderne ve Modern Hukuka Övgünün Sonu: Postmodern Hukuk	140
3.2.1. Terminoloji ve Anlam Sorunsalı: Postmodern Hukuk ...	142
3.2.2. Devlet Algısında Yaşanan Dönüşüm ve Monizmin Kırılması	144
3.2.3. Modern Hukuktan Postmoderne.....	150
3.2.3.1. Pozitivist Geleneğe Belirsizlik Tohumları Atılıyor: Hart.....	150
3.2.3.1.1. Şüphenin Gölgesinde: Açık Doku/Gölge Alan ve Yargıcın Takdir Yetkisi.....	164
3.2.3.1.2. Hukuk ve Ahlakin Tesadüfi Birliği: Doğal Hukukun Asgari İçeriği.....	167
3.2.3.2. Otonomiden Mutualizme	171
3.2.3.2.1. Otonom Hukuk Varsayıminın Kısmen Kabulü veya Tamamen Reddi.....	172
3.2.3.2.2. Otonom Yargıç Varsayıminın Reddi.....	176
3.2.3.3. Şekli ve Biçimseldeden Maddi ve Somuta: Eşitlik ve Adalet	180
3.2.3.3.1. Rawls ve Hakkaniyet Olarak Adalet.....	183
3.2.3.3.2. Bir Komüniteryen Olarak Walzer ve Kompleks Eşitlik Olarak Adalet	187
4. SONUÇ.....	193
KAYNAKÇA	197